

• **ArqueoCat** •
Arqueologia i Patrimoni

**Memòria de la Intervenció Arqueològica Subsidiària de les obres de
remodelació de l'Avinguda Francesc Cambó i del carrer dels
Mercaders de Barcelona (Barcelonès)**

Codi MHCB 188/05

Juliol de 2005

**Noemí Nebot
-ArqueoCat SL-**

CRÈDITS

- **Finançament i promoció:** Foment de Ciutat Vella
- **Execució:** Equip d'Arqueocat S.L. format per:
  - **Coordinació i supervisió:** Jordina Sales
  - **Direcció:** Noemí Nebot Pich
  - **Planimetria:** Ignasi Camps

Noemí Nebot Pich

ÍNDEX

INTRODUCCIÓ	4
Situació del jaciment dins de l'entorn geològic i geogràfic.....	7
Context històric.....	9
Antecedents arqueològics	13
Motius de la intervenció	15
Treballs realitzats. Metodologia	16
RESULTATS	17
CONCLUSIONS	22
BIBLIOGRAFIA	24

ANNEXOS

DOCUMENTACIÓ FOTOGRÀFICA

DOCUMENTACIÓ PLANIMÈTRICA

INVENTARI DEL MATERIAL ARQUEOLÒGIC

INVENTARI D' UU. EE.

INTRODUCCIÓ

Aquesta memòria presenta les restes aparegudes durant la intervenció arqueològica preventiva subsidiària de les obres de reurbanització de l'Avinguda Cambó i carrers de Freixures i Mercaders de Barcelona. El projecte d'aquesta obra també inclou la instal·lació dels tubs de conducció de la Recollida Pneumàtica Subterrània Urbana (RPSU) en aquesta àrea i el pas d'un nou col·lector al carrer Mercaders. Per tal de realitzar el pas del nou col·lector s'ha realitzat una rasa al carrer Mercaders. Ha estat durant la realització d'aquesta quan han aparegut les restes que es presenten en aquesta memòria.

La intervenció, iniciada el dia 22 de juliol de 2005, ha estat promoguda per **Foment de Ciutat Vella, S.A.** El projecte de remodelació ha estat redactat pels arquitectes **Jaume Artigues i Pere Riera (GRECCAT)** i l'execució de l'obra ha estat a càrrec de l'empresa **COPISA**. El projecte d'actuació arqueològica subsidiària ha estat realitzat l'arqueòleg **Isidre Pastor**, d'acord amb les directrius tècniques del **Museu d'Història de la Ciutat de Barcelona** i la **Direcció General de Patrimoni Cultural de la Generalitat de Catalunya**. La intervenció arqueològica l'ha dut a terme l'empresa **ArqueoCat SL**, sota la direcció tècnica de l'arqueòloga **Noemí Nebot Pich**. Aquesta intervenció té el número de codi **188/05** del **Museu d'Història de la Ciutat de Barcelona**. La zona intervinguda se situa al carrer Mercaders, concretament al tram entre Avgda. Francesc Cambó i el carrer d'Avellà.(vegeu figura 1)

Durant els treballs han aparegut restes arqueològiques que s'han vist parcialment afectades pel desenvolupament dels treballs tècnics; pel que es va sol·licitar el corresponent permís a l'**Àrea de Coneixement i Recerca de la Generalitat de Catalunya** en l'*Informe de desmuntatge i cobriment indefinit de les estructures localitzades a la Intervenció Arqueològica subsidiària de les obres de remodelació de l'Avinguda Francesc Cambó i del carrer dels Mercaders de Barcelona (Barcelonès)*, rebent el corresponent vist-i-plau amb data 1 de setembre de 2005.

Aquesta memòria també presenta el resultat del desmuntatge d'estructures derivat dels resultats de la intervenció arqueològica realitzada entre els carrers de Francesc Cambó, Freixures i Mercaders, entre els dies 10 de gener al 31 de març de 2005. Dita intervenció arqueològica prorrogada, entre els dies 18 d'abril i 31 de maig, la va dur a terme l'empresa **ArqueoCat SL**, sota la direcció tècnica de l'arqueòloga **Gemma Caballé i Crivillés**.

En data 3 de juny de 2005, el **Sr. Antoni Nicola i Martí** director del **Museu d'Història de la Ciutat de Barcelona**, va sol·licitar de manera conjunta amb el **Sr. Josep M. De Torres Sanahuja**, gerent de **Foment de Ciutat Vella**, l'eliminació d'una sèrie d'estructures arqueològiques localitzades en aquest indret.

Les estructures incompatibles amb les obres corresponen a les unitats estratigràfiques:

- a) estructura del segle XVIII: U.E. 0261 (mur)
- b) estructura del segle XX: U.E. 0045 (mur)

Aquestes quedaven afectades per les diverses rases a realitzar pel pas dels tubs de conducció i càmeres de recollida de RSU i d'un nou col·lector. **(vegeu planimetria)(vegeu fotografia, 17-20)**

El motiu pel qual el resultat d'aquest desmuntatge es presenta sota un altre direcció tècnica és conseqüència de la prorroga de la intervenció arqueològica sol·licitada pels **Srs. Antoni Nicolau i Martí i Josep M. De Torres Sanahuja**, proposant una nova direcció a càrrec de l'arqueòloga **Noemí Nebot Pich** de l'empresa **ArqueoCat SL**.

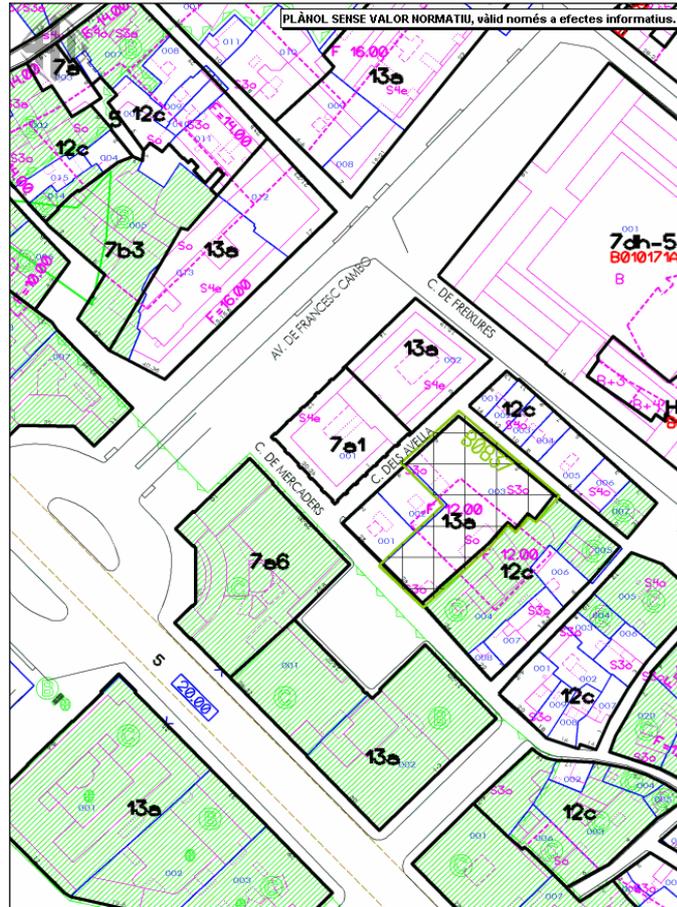

Figura 1. Plànol situació del carrer Mercaders. Escala 1/1000

Situació del jaciment dins de l'entorn geològic i geogràfic.

La zona intervinguda es situa al carrer Mercaders, concretament al tram entre Avgda. Francesc Cambó i el carrer d'Avellà, als voltants del mercat de Santa Caterina, al barri de Sant Pere i Santa Caterina al districte de Ciutat Vella de Barcelona.

Barcelona està situada a la costa mediterrània, en el lloc anomenat Pla de Barcelona, comprès entre els rius Besòs i Llobregat. Al nord es troba la serra de Collserola, on hi ha el Tibidabo, que n'és el cim més alt (542 m). La serralada de Sant Mateu a llevant i el massís de Garraf a ponent fan que les entrades fàcils al pla d'al·luvió, sobre el qual reposa la ciutat, siguin els passos fluvials del Besòs i el Llobregat.

Les òptimes condicions climàtiques i estratègiques de la ciutat han afavorit al llarg del temps el seu desenvolupament que, amb Montjuïc vora el mar, ha facilitat la defensa del seu litoral. Els seus orígens se situen en el petit pujol del Tàber, però ben aviat els límits s'anaren expandint pel pla, on només s'aixequen, cap al nord, els turons de Monterols, el Putget, la Creueta, el Carmel, la Muntanya Pelada i el Turó de la Peira.

Des del punt de vista urbanístic la ciutat de Barcelona consta de diverses àrees. Prop del mar i dominat al sud pel gran promontori de Montjuïc hi ha el nucli antic, on la ciutat restà reclosa fins a la desaparició de les muralles durant el segle XIX. Aquest espai inclou, d'una banda, un nucli central anomenat barri gòtic que correspon a la ciutat romana i, de l'altra, un seguit de raval·ls situats al seu voltant que es van formar en època medieval, dins el perímetre de les muralles aixecades al segle XIII. Aquestes viles noves són els actuals barris coneguts amb els noms de les esglésies que els centralitzen: del Pi, de Santa Anna, el Portal de l'Àngel, de Sant Pere, de Santa Maria del Mar i de la Mercè. Els darrers sectors del nucli antic de la ciutat, és a dir la Rambla i el Raval, varen començar a ser urbanitzats quan quedaren inclosos dins del tercer recinte fortificat que es bastí al llarg de la segona meitat del segle XIV.

Al nord de la ciutat antiga s'estén l'Eixample, una àmplia zona quadriculada planificada a la segona meitat del segle XIX, segons el pla d'Ildefons Cerdà, un cop s'havien enderrocat les muralles que encerclaven la ciutat i que oprimia el seu desenvolupament.

La zona que ens ocupa està inclosa en el que es coneix tant geogràficament com geològicament com el Pla de Barcelona, el qual està format per un territori comprès entre el Mediterrani i la Serralada Litoral d'est a oest, i entre els rius Besòs i Llobregat de nord a sud. En conjunt el Pla de Barcelona és fruit d'una falla que tingué el seu origen amb l'enfonsament del Massís Catalano- balear, fet que determinà la seqüència geològica del subsòl de la zona on les capes més profundes estan compostes per pissarres del paleozoic que presenten intrusions granítiques. Durant el miocè i el pliocè es dipositaren a sobre de les pissarres margues i argiles amb algunes intrusions de graves. Posteriorment la descomposició dels massissos que envoltaven el Pla aportaren acumulacions de blocs de calcàries i argiles a les quals es sobreposaren en períodes més secs formacions de crostes calcàries. Amb les primeres urbanitzacions de la zona s'estengué al Pla una agricultura de caire mediterrani on s'alternà el cultiu de la vinya, els arbres fruiters i l'explotació cerealística. Vora de les rieres es desenvolupà l'horticultura, mentre que l'àrea del Pla que tocava a mar estava formada per marismes i albuferes¹.

---

¹ DD.AA. Introducció, Barcelonès i Baix Llobregat. *Gran Geografia Comarcal de Catalunya*. Enciclopèdia Catalana. Barcelona. 1991.

Context històric

La zona intervinguda, el carrer Mercaders, concretament el tram entre Avgda. Francesc Cambó i el carrer d'Avellà, als voltants del mercat de Santa Caterina, es troba situada entre els barris de Sant Pere i Santa Caterina del districte de Ciutat Vella de Barcelona.

Per abordar el context històric de la zona afectada, en primer lloc, cal situar-lo dins la trama urbanística de la ciutat medieval i, per altra banda, cal inserir-lo dins els canvis urbanístics que van tenir lloc durant la primera meitat del segle XX amb la construcció d'una de les vies d'obertura de la ciutat, previstes en el projecte de Cerdà, la construcció de la Gran Via A (Via Laietana).

La zona est de ciutat ha estat des de l'antiguitat un espai caracteritzat per estar delimitat per la riera de Sant Joan o Merdançà, que al segle XI va ser canalitzada i desviada cap al Rec Comtal².

Durant època romana la zona es trobava fora de la muralla de la colònia *Iulia Augusta Faventia Paterna Barcino*, fundada per August (15- 5 aC), restant adscrita a l'*ager* de la ciutat romana. Sembla que aquesta zona suburbial va tenir un creixement prou important entre el ramal de la Via Augusta i el mar. Posteriorment amb la refortificació de la ciutat, probablement al segle IV dC, el *suburbium* s'abandonà i s'utilitzà com a zona de necròpolis³.

L'ocupació del territori continuarà sent minsa i molt dispersa fins arribar a l'època altmedieval. A partir del segle X comença a ocupar-se l'espai suburbà amb l'aparició de nous nuclis de població anomenats burgs o vilanoves. Dins de la zona est es pot parlar, bàsicament, de dos nuclis: l'espai situat a ambdues bandes del camí que comunicava la porta de la muralla romana, situada a l'actual Plaça de l'Àngel i Santa Maria del Mar (antigament Santa Maria de les Arenes) i, per altra banda, un altra focus important als voltants de Sant Pere de les Puelles.

---

² Palet, J.M. *Estudi territorial del Pla de Barcelona. Estructuració i evolució del territori en l'època iberoromana i l'altmedieval segles II- I aC, X- XI dC*. Centre d'arqueologia de la Ciutat. Barcelona. 1997.

³ Aguelo i Mas, J, Huertas Arroyo, J., Puig i Verdager, F. "Santa Caterina de Barcelona: Assaig d'ocupació i evolució". *Quaderns d'Arqueologia i Història de la ciutat de Barcelona*. Època II. Any 2005. N°1. Barcelona.

El Rec Comtal, documentat a partir del segle X, es convertirà en l'eix vertebrador d'aquesta part del barri. Aquest, proveïa d'aigua potable a la població, permetent també els cultius de regadiu o el funcionament dels molins, i resultant essencial posteriorment per l'establiment de noves activitats de caire artesanal que requerien l'aigua en els seus processos de producció: com és el cas de curtidors i tintorers entre d'altres. El Rec Comtal entrava a Barcelona pel Portal Nou, a prop de la plaça de Sant Agustí Vell, i transcorria al llarg de la zona nord-est de la ciutat per desembocar finalment en algun indret de l'actual parc de la Ciutadella.

Durant els segles XI i XII l'àrea que ens ocupa forma part d'un dels primers eixamples medievals habitats fora de les muralles romanes i pertanyents a l'antic barri medieval de Sant Pere. Els documents parlen de terrenys ocupats bàsicament per horts i diverses construccions. D'ençà d'aquest moment, la construcció serà més prolífica però sense arribar als nivells que s'assolien a l'interior de la ciutat emmurallada. A finals del segle XIII, amb la seva inclusió dins del recinte de la muralla de Pere III, comença una època important amb la urbanització del carrer Montcada i els seus voltants amb diferents palaus, així com l'assentament de diversos ordes eclesiàstics establerts a la zona (atrets pels espais oberts encara existents), entre els que cal destacar la fundació del convent de Sant Caterina pels dominics⁴.

El barri continuarà creixent entre els segles XV i XVII. El primer gran canvi en la fesonomia de la ciutat es produeix després de la Guerra de Successió de l'any 1714, quan es decideix construir el recinte fortificat de la Ciutadella, als terrenys ocupats en l'actualitat pel parc del mateix nom, per ordre de Felip V. La construcció de la fortalesa, i de la zona de seguretat al voltant de la mateixa, va significar l'enderrocament d'una part important del barri de Ribera a la seva zona més propera a Santa Maria del Mar (actual mercat del Born i rodalies). Aquests enderrocaments van comportar una major densificació de població als voltants de la zona afectada⁵. Van comportar també conseqüències per la població dels barris propers, com és el cas del de Santa Caterina, on es van pujar de nivell els edificis i es van construir arcs als carrers per aprofitar els

---

⁴ Banks, P. "L'estructura urbana de Barcelona, 714-1300." *Història de Barcelona*. Enciclopedia Catalana. Barcelona.1992.

⁵ Garcia i Espuche. *Espai i societat a la Barcelona preindustrial*. Edicions de la Magrana. Institut Municipal d'Història. Barcelona.1986.

espais existents. Aquesta situació es va produir davant la negativa de la població desnonada de traslladar-se a les zones de platja (fins a mitjans de segle no s'inicia el projecte de la Barceloneta) i del Raval.

Al segle XIX, la remodelació urbanística ve marcada per les desamortitzacions de les propietats eclesiàstiques produïdes entre el 1835 i 1843, com per exemple el convent dominic de Santa Caterina. Amb aquesta desamortització, les terres que ocupava el convent passen a mans laiques, enderrocant-se. L'ajuntament aprofita l'espai per tal de construir-hi un mercat, i perllongar (Freixures) i obrir nous carrers (Àlvarez de Castro i plaça de Santa Caterina), produint-se una nova transformació urbanística dels voltants, consistent en eixamplar els estrets carrers (Giralt el Pellisser i Colomines) que limitaven amb l'espai religiós.

L'any 1888 Àngel Baixeras dissenya un pla urbanístic per eixamplar i obrir els fins aleshores estrets carrers de Ciutat Vella fent amples avingudes (com la Via Laietana o l'Avinguda Francesc Cambó), seguint així les idees urbanístiques iniciades per Ildefons Cerdà. Aquest pla, conegut com a "Reforma interior", no es començarà a dur a terme fins l'any 1907 i encara resta inacabat. L'obertura de l'Avinguda Francesc Cambó va afectar directament el carrer Mercaders dividint-lo en dos parts.⁶

El carrer Mercaders⁷, juntament amb els carrers Lledó i Montcada, era el lloc de residència escollit per mercaders enriquits i ciutadans honrats durant la baixa edat mitjana i començaments de la moderna, ja que constituïa una via d'accés al mar i per tant un camí mercantil. Estaria doncs format per grans cases amb enfronts blasonats, ornamentats amb escuts nobiliaris i patis remorosos de treball. Al llarg de l'edat moderna, amb l'arribada de l'arquitectura barroca, Mercaders va perdre prestigi davant el carrer Montcada.

---

⁶ DD.AA. *La construcció de la gran Barcelona: L'obertura de la Via Laietana 1908-1958*. Institut de Cultura: Museu d'Història de la Ciutat. Ajuntament de Barcelona. Barcelona. 2001.

⁷Duran i Sanpere, A. *Barcelona i la seva història. La formació d'una gran ciutat*. Editorial Curial. 1973. Barcelona.

Al segle XIX, en el moment de la “gran obertura”, el carrer es caracteritzava per un ús residencial d’adscripció popular, diferent del caràcter tranquil dels voltants de la Catedral o la progressiva implantació d’indústria tèxtil a Sant Pere i Sant Cugat⁸.

Al carrer Mercaders, entre d’altres edificis, es trobava al número 25, la Casa Padellàs. Aquest palau, d’origen gòtic i modificat substancialment per reformes barroques o tardorenaixentistes, fou traslladat i és l’actual seu del Museu d’Història de la Ciutat de Barcelona⁹.

---

⁸ DD.AA. *La construcció de la gran Barcelona: L’obertura de la Via Laietana 1908-1958*. Institut de Cultura: Museu d’Història de la Ciutat. Ajuntament de Barcelona. Barcelona. 2001

⁹ Ainaud de Lasarte, J. *La ciudad de Barcelona. Catálogo monumental de España*. Consejo Superior de Investigaciones Científicas. Instituto Diego Velázquez. Madrid. 1947.

Antecedents arqueològics

A continuació presentem un recull d'altres intervencions realitzades en aquesta mateixa zona i que són d'interès per la present actuació arqueològica:

- **1984-1986.** Intervenció arqueològica a l'Avinguda Francesc Cambó, arran del projecte de construcció d'un aparcament soterrani. Aquesta intervenció va posar al descobert diverses fases d'ocupació; entre les que destaquen l'abocament d'àmfores alt- imperials, la zona de necròpolis datada entre els segles IV i VI dC, així com diverses restes del convent de Sta. Caterina (segles XIII-XIX).¹⁰
- **1999-2002.** Intervenció arqueològica en extensió a l'interior del mercat de Santa Caterina, Aquesta intervenció va posar al descobert restes arqueològiques de diferents èpoques¹¹:
  - Bronze inicial: restes d'un enterrament doble en sitja i dos retalls amb restes de ceràmica i fauna,
  - època romana alt imperial: possible centre de producció d'àmfores,
  - segles IV- VI dC: necròpolis formada per un centenar de tombes en fossa simple, àmfores, *tegulae* de doble vessant i edificacions funeràries.,
  - segles VIII- IX : ocupació d'hàbitat amb la localització de pous d'extracció d'aigua i sitges,
  - segles. XI- XII: conjunt monàstic format per una església d'una sola nau i amb un absis semicircular, amb edificis associats,
  - segles XIII- XIX: construcció del convent dominic de Sta. Caterina format per un programa constructiu propi de la primera etapa del gòtic i modificat en diferents moments.

---

¹⁰ Mirò, M., Oliver, A., Pagès, E., Riu, E. i Rovira, C. (1985). *Memòria de la intervenció arqueològica a l'Avinguda Francesc Cambó de Barcelona*. 1984-85.

¹¹ Aguelo i Mas, J, Huertas Arroyo, J., Puig i Verdager, F. "Santa Caterina de Barcelona: Assaig d'ocupació i evolució". *Quaderns d'Arqueologia i Història de la ciutat de Barcelona*. Època II. Any 2005. N°1. Barcelona.

- **2002-2003.** Es realitzen diverses intervencions en els carrers que envolten el mercat de Sta. Caterina, incloses dins del Projecte d' Infraestructures Troncals, des del carrer Carders a la central de RSU, al Mercat de Sta. Caterina. En aquestes excavacions es posen al descobert nombroses restes arqueològiques, que corresponen a la seqüència d'ocupacions ja documentades, ampliant i detallant-ne el seu coneixement.¹²
- **2004.** Arran de la realització d'una rasa a l'Avinguda Cambó per tal de connectar els tubs de RSU, es porta a terme una excavació en extensió que posa al descobert una sèrie de restes que van des de el segle III dC al segle XX¹³.
- **2005.** Intervenció arqueològica subsidiària de les obres de reurbanització de l'Avinguda Cambó i dels carrer Freixures i Mercaders. Aquesta intervenció va posar al descobert restes arqueològiques de cronologia medieval (segles XIII- XIV) i moderna (segles XVII- XVIII).¹⁴
- **2005.** Intervenció arqueològica preventiva als carrers Álvarez de Castro, Jaume Giralt, Gombau, Metges Casals i Martorell, Arc de Sant Cristòfol i Fonollar. Aquesta intervenció va posar al descobert una sèrie de restes que van des d'època tardorramana fins al segle XIX. Cal destacar la documentació de part d'un palau gòtic.¹⁵

---

¹² Citem a continuació les intervencions que han abastat una major extensió: A (2001): *Informe de la intervenció arqueològica a l'ampliació de l'Avinguda Francesc Cambó de Barcelona. Març-juliol de 2004.* Àtics, SL. Suau, L. i Matas, O. *Informe tècnic preliminar de la memòria de la intervenció arqueològica a la zona C del projecte d'infraestructures troncals des del carrer Carders a la central de RSU en el Mercat de Santa Caterina, al districte de Ciutat Vella de Barcelona. Codi 138/02. 2 de desembre de 2002- 30 d'abril de 2003.* UTE Codex-Àtics.

Camarasa, V. i Piera, J. *Informe preliminar a la memòria de la intervenció arqueològica a la zona B del projecte d'infraestructures troncals des del carrer Carders a la central de RSU, en el mercat de Santa Caterina, Ciutat Vella de Barcelona. Codi 137/02. Desembre de 2002- Novembre de 2003.* UTE Codex-Àtics.

¹³ Bordas, A., Subiranas, C. (2004) *Intervenció arqueològica a la prolongació de l'Avinguda Francesc Cambó, entre els carrers Guiralt el Pellicer, Gombáu i de Fonolla de Barcelona.* ArqueoCat, S.L.

¹⁴ Caballè, G. (2005). *Informe de desmuntatge de les restes aparegudes durant la intervenció arqueològica subsidiària de les obres de reurbanització de l'Avinguda Cambó i dels carrer Freixures i Mercaders de Barcelona.* ArqueoCat, S.L.

¹⁵ Salazar, N. (2006) *Informe de la intervenció arqueològica preventiva als carrer Álvarez de Castro 1-7 i 2-10, Jaume Giralt 19-43, Gombáu 11- 23 i 2-16, Muges Casals i Martorell 1-27 i 2-26, Arc de Sant Cristòfor 1-23 i Fonollar 21- 29 de Barcelona.* ArqueoCat S.L.

Motius de la intervenció

La zona corresponent a l'Avinguda Cambó i carrers de Freixures i Mercaders de Barcelona se situa als voltants del mercat de Santa Caterina, del districte de Ciutat Vella de Barcelona. Les intervencions arqueològiques realitzades en el mateix mercat, així com els diferents espais del barri, han posat de manifest una àmplia ocupació de l'espai. S'han documentat restes d'època prehistòrica, d'època romana, així com també les restes de l'entramat urbà que es genera a l'Edat Mitjana en el barri de la Ribera i tot un seguit d'estructures relacionades amb el convent de Santa Caterina, que arriben a època moderna i contemporània.

L'espai intervingut s'inclou doncs en una zona d'interès arqueològic i d'alt valor històric. Tal i com estableix la normativa municipal, d'acord amb la legislació vigent en matèria de patrimoni, qualsevol actuació que comporti una afectació del subsòl suposarà la realització d'una intervenció arqueològica, amb el caràcter de Preventiva. D'aquesta manera, els rebaixos que s'hagin de dur a terme hauran d'estar controlats arqueològicament, per localitzar i documentar les possibles restes que apareguin.

Treballs realitzats. Metodologia

Els treballs han consistit en el seguiment directe, per part de l'arqueòloga, dels rebaixos mecànics a la rasa del carrer Mercaders per tal de passar el nou col·lector. Els rebaixos s'han realitzat amb màquina retroexcavadora. El control directe dels treballs s'efectua per tal de localitzar possibles restes al subsòl de la zona. En cas d'aparèixer restes arqueològiques o indicis d'aquestes, es realitza una neteja manual de les mateixes per confirmar la seva existència. En el cas que aquestes es vegin afectades pel desenvolupament de l'obra es sol·licita, a través d'un informe de desmuntatge, el corresponent vist- i –plau a l'**Àrea de Coneixement i Recerca de la Generalitat de Catalunya**.

La metodologia emprada en relació a la documentació i possible excavació arqueològica d'aquestes ha estat la proposada per E. Harris en les excavacions arqueològiques en extensió, adaptades a les característiques i particularitats de la intervenció. Es distingeix cada estructura i nivell localitzats i se'ls dona un número identificador a cada un d'aquests, anomenat Unitat Estratigràfica (U.E.). Es realitza una fitxa descriptiva de cada Unitat Estratigràfica. Els treballs al carrer Mercaders només han representat la realització d'una rasa que rep el nom de **RASA**, les Unitats Estratigràfiques localitzades s'han començat a numerar a partir del 100. Les unitats estratigràfiques corresponents a murs i a elements constructius, a més del seu número correlatiu corresponent, han estat nomenades amb les sigles MR/1,... (en el cas dels murs) i amb les sigles EC/1... (en el cas d'elements constructius), per fer més ràpida la identificació de les mateixes dins de la planimetria general i per tal d'agilitzar la lectura de la memòria científica.

Aquest tram del carrer Mercaders es troba situat a **7'50 m** per sobre del nivell del mar.

RESULTATS

La **RASA** realitzada al carrer Mercaders tenia unes dimensions de 21'70 x 1'20 m. Al costat Nord- Est de la **rasa** ha estat localitzat, a una profunditat de 0'30 m per sota del nivell de circulació actual (**U.E. 100**), la solera del col·lector (**EC/1**), la qual ha de ser eliminada per poder fer el pas del nou col·lector. Aquest col·lector, en la banda Sud- Est de la **RASA**, es desvia de la seva trajectòria en trobar el servei **U.E. 106**, avui en desús. El trajecte del nou col·lector es va decidir desviar, per part de l'obra, de la mateixa manera que ho feia el ja instal·lat **EC/1**.

A la **RASA** del carrer Mercaders s'han pogut localitzar sis estructures arqueològiques corresponents a murs (**MR/1, MR/2, MR/3, MR/4, MR/5 i MR/6**). Aquestes es veien parcial o totalment afectades pel pas del nou col·lector. En data juliol de 2005 es va presentar el corresponent informe de sol·licitud de desmuntatge i cobriment indefinit de les estructures afectades¹⁶.

Les estructures es van localitzar profundament afectades, per una banda, pel col·lector que es substitueix durant els treballs (**EC/1**) i, per altra banda, per un servei en desús (**U.E. 106**)(vegeu **planimetria**)(vegeu **fotografia, 1**) D'aquesta manera les estructures arqueològiques s'han localitzat amortitzades per nivells de rebliment corresponents al moment de realització de les rases dels serveis esmentats i previs a la instal·lació del nivell de circulació actual del carrer Mercaders (**U.E. 100**) i del seu preparat (**U.E. 101**). En conseqüència la documentació de les restes s'ha vist limitada, per una banda, per les característiques tècniques de l'obra i, per l'altra, per l'alteració estratigràfica conseqüència de la urbanització de la zona.

Tanmateix ha estat possible localitzar, durant els treballs, restes de nivell arqueològic original (**U.E. 111**). Es tractaria d'un petit nivell d'unes dimensions aproximades de 0'60 x 0'20 m, de color marró, compost per argiles i matriu sorrenca, on s'hi observaven carbons. Aquest nivell era tallat pels murs **MR/1 i MR/4**(vegeu **planimetria**)(vegeu **fotografia, 2**). Malgrat tot no ha estat

---

¹⁶ Noemí Nebot Pich. *Informe de desmuntatge i cobriment indefinit de les estructures localitzades a la Intervenció Arqueològica Subsidiària de les obres de remodelació de l'Avinguda Francesc Cambò i del carrer dels Mercaders de Barcelona (Barcelonés)*. Codi 188/05. ArqueoCat. Juliol 2005.

possible recuperar material arqueològic associat a aquest nivell que permetés donar una datació acurada del mateix i dels murs.

En les següents línies es presenta una explicació de les estructures localitzades.

MR/1 (U.E. 108). (vegeu planimetria)(vegeu fotografia, 3 i 4)

Mur localitzat al costat Sud- Est de la **RASA** realitzada al carrer Mercaders (a tocar del carrer Avellà). Es va localitzar a una profunditat de 0'46 m per sota del nivell de circulació actual (**U.E. 100**), amb una potència documentada de 0'55 m. La seva estructura interna es troba profundament afectada per la realització de la rasa del col·lector (**EC/1**), la qual cosa no permet observar en detall el seu parament, que sembla construït amb blocs reaprofitats de diferents tamanys lligat amb morter de calç de color blanc. El seu estat de conservació no ens permet observar la seva orientació, ni les seves dimensions. Per les seves característiques el moment de construcció d'aquest mur es situaria entre el segle XIX i XX. Aquesta estructura va quedar afectada de manera total pel pas del nou col·lector. Durant el seu desmuntatge va ser possible recuperar un element del seu parament intern que correspon a part d'una premsa relacionada amb algun procés industrial (**vegeu fotografia, 15 i 16**)

MR/2 (U.E. 109). (vegeu planimetria)(vegeu fotografia, 10)

Mur localitzat al costat Sud- Est de la **RASA** realitzada al carrer Mercaders (a tocar del carrer Avellà). Es va localitzar a una profunditat de 0'76 m per sota del nivell de circulació actual (**U.E. 100**), amb una potència documentada de 0'50 m. Té una llargada de 1'14 m i una amplada de 0'46 m. Aquest mur està realitzat amb blocs irregulars, lligat amb morter de calç de color blanc. El mur sembla respondre a la tècnica constructiva de l'encofrat perdut i es troba tallant **MR/4** i **MR/3** (**vegeu fotografia, 11 i 12**). Els condicionaments tècnics de la **RASA** (l'amplada) no permeten determinar l'orientació del mur i el grau d'afectació que ha sofert per la instal·lació dels serveis de la banda Nord- Est del carrer Mercaders. Per les seves característiques el moment de construcció d'aquest mur es situaria entre el segle XIX i XX. Aquest mur va ser cobert indefinidament, amb sorres netes, perquè es veia afectat pel pas del nou col·lector.

MR/3 (U.E. 110), (vegeu planimetria)(vegeu fotografia, 13)

Mur localitzat al costat Sud- Est de la **RASA** realitzada al carrer Mercaders (a tocar del carrer Avellà). Es va localitzar a una potència de 0'96 m per sota del nivell de circulació actual (**U.E. 100**), amb una potència documentada de 0'10 m. Té una llargada de 1'10 m i una amplada entre 0'20 i 0'40 m. L'orientació del mur sembla Nord- Est. És possible que el documentat correspongui a l'estructura interna de **MR/3**, realitzat amb blocs irregulars. D'aquesta manera els treballs no permeten determinar la tècnica constructiva amb el que ha estat realitzat ni les característiques del seu parament. **MR/3** esta lligat amb morter de calç de color taronjós, amb un tant per cent elevat de sorra i gravetes, que li dona una consistència dura. **MR/3** queda afectat per la posterior construcció de **MR/2**, que el talla. Però també queda afectat posteriorment, tant per la banda Nord- Est com Sud- Oest, per la realització de les rases dels serveis del carrer Mercaders. Les condicions tècniques dels treballs a la **RASA** (l'amplada) no han permès determinar el grau d'afectació sofert per **MR/3** amb aquestes instal·lacions posteriors (**vegeu fotografia, 14**). Per les seves característiques, especialment el morter amb el que esta lligat, el moment de construcció d'aquest mur es situaria en el període medieval. Tanmateix la manca d'estratigrafia original associada a **MR/3** i l'estat de conservació no permeten concretar la cronologia dins d'aquest marc temporal. Aquest mur va ser cobert indefinidament, amb sorres netes, perquè es veia afectat pel pas del nou col·lector.

MR/4 (U.E. 112), (vegeu planimetria)(vegeu fotografia, 5)

Mur localitzat al costat Sud- Est de la **RASA** realitzada al carrer Mercaders (a tocar del carrer Avellà). Es va localitzar a una potència de 1'02 m per sota del nivell de circulació actual (**U.E. 100**), amb una potència documentada de 0'30 m i una amplada entre 0'25 i 0'30 m. Aquest mur queda tallat, per la banda Sud- Oest, per la realització de la rasa del col·lector **EC/1**. Per sobre del mateix es localitzava part del reblliment de la rasa del servei, on es trobaven blocs pertanyents a aquest mur. No ha estat possible determinar-ne la seva orientació en tant que per la banda Nord- Est també queda afectat per la realització d'un altra rasa de servei. Així mateix aquest mur també queda tallat per la posterior construcció, al segle XIX- XX, de **MR/2**. L'estat de conservació no permet determinar quin tipus de parament té, ni la tècnica constructiva amb la que està realitzat. Tot i així s'observa que la part conservada esta realitzada amb blocs

irregulars, lligats amb morter de sorra de color taronjos. Per les seves característiques, especialment el morter amb el que esta lligat, el moment de construcció d'aquest mur es situaria en el període medieval. Tanmateix l'estat de conservació en el que ha estat localitzat no permet concretar més la cronologia dins d'aquest marc temporal. Aquest mur va quedar afectat de manera total pel pas del nou col·lector.

MR/5 (U.E. 114), (vegeu planimetria) (vegeu fotografia, 6)

Mur localitzat al costat Nord- Oest de la **RASA** realitzada al carrer Mercaders (a tocar de l'Avgda. Francesc Cambó). Es va localitzar a una profunditat de 1'40 m per sota del nivell de circulació actual (**U.E.100**), amb una potència documentada de 0'25 m i una llargada de 1'50 m. Aquest mur està afectat posteriorment per la construcció del col·lector **EC/1**, que es substitueix durant els treballs, en concret per la paret Nord- Est. Ha estat en enderrocar aquesta paret que s'ha localitzat **MR/5** i s'ha pogut veure el seu estat d'afectació i documentar-lo. Tot fa pensar que l'orientació de **MR/5** seria Nord- Est. El seu estat de conservació dificulta determinar-ne la seva tècnica constructiva així com les característiques del seu parament. Tanmateix sembla realitzat amb blocs irregulars, lligats amb morter de calç de color blanc. Per les característiques, que els condicionaments tècnics permeten documentar, el moment de construcció d'aquest mur es situaria entre els segles XIX i XX. És important explicar que passades unes hores de l'enderrocament de la paret Nord- Est del col·lector **EC/1**, les condicions de treball dins de la banda Nord- Oest de la **RASA** eren impracticables, a conseqüència de l'arribada d'aigües brutes que va inundar la rasa. Aquest mur va quedar afectat de manera parcial pel pas del nou col·lector.

MR/6 (U.E. 115), (vegeu planimetria) (vegeu fotografia, 7 i 8)

Mur localitzat al costat Nord- Oest de la **RASA** realitzada al carrer Mercaders (a tocar de l'Avgda. Francesc Cambó). Es va localitzar a una profunditat de 1'40 m per sota del nivell de circulació actual (**U.E. 100**), amb una potència conservada de 0'70 m i una amplada de 0'35 m. Aquest mur esta afectat posteriorment per la construcció del col·lector **EC/1**, que es substitueix durant els treballs, en concret per la paret Nord- Est. Ha estat en enderrocar aquesta paret que s'ha localitzat **MR/6** i s'ha pogut veure el seu estat d'afectació i documentar-lo. Per altra banda

l'estructura del mur queda afectada, en el seu costat Sud- Est, per un retall (**U.E. 116**) reblert de runa, possiblement anterior a la construcció del col·lector **EC/1**. La **U.E. 116** es localitza a una potència de 1'40 m per sota del nivell de circulació actual (**U.E. 100**), amb una potència conservada de 0'40 m i una amplada de 0'90 m. (**vegeu fotografia, 9**)

Tot fa pensar que l'orientació de **MR/5** seria Nord- Est. El seu estat de conservació dificulta determinar-ne la seva tècnica constructiva així com les característiques del seu parament. Tanmateix sembla realitzat amb carreus, disposats en filades. Els carreus estarien lligats amb morter de color marronós. Per les característiques, que els condicionaments tècnics permeten documentar, el moment de construcció d'aquest mur no aniria més enllà del segle XVI. Tanmateix la manca d'estratigrafia original associada i l'estat de conservació en el que ha estat localitzat no permet de concretar més la cronologia dins d'aquest marc temporal. És important explicar que passades unes hores de l'enderrocament de la paret Nord- Est del col·lector **U.E. 103**, les condicions de treball dins de la banda Nord- Oest de la **RASA** eren impracticables, degut a les causes abans esmentades. Aquest mur va quedar afectat de manera parcial pel pas del nou col·lector.

CONCLUSIONS

Durant la intervenció arqueològica preventiva, subsidiària de les obres de reurbanització de l'Avinguda Cambó i carrers de Freixures i Mercaders del districte de Ciutat Vella de Barcelona, han estat documentades una sèrie d'estructures arqueològiques (**MR/1, MR/2, MR/3, MR/4, MR/5 i MR/6**) de cronologia medieval, moderna i contemporània. Aquestes estructures han estat localitzades durant la realització de la **RASA** per la instal·lació del nou col·lector al carrer Mercaders (al tram comprés entre Avgda. Francesc Cambó i carrer Avellà). El pas de la rasa del nou col·lector va afectar les estructures, motiu pel qual es va sol·licitar el corresponent informe de desmuntatge i cobriment indefinit d'estructures¹⁷.

Els condicionaments tècnics dels treballs, amplada de la rasa, i l'estat en que han estat localitzades les restes, colmatades per nivells de rebliment previs a la instal·lació del nivell de circulació actual del carrer (**U.E.100**) i del seu preparat (**U.E.101**), ha dificultat molt la documentació de les mateixes i les possibles conclusions extretes. Les mateixes característiques han marcat el fet de no trobar material ceràmic associat a les estructures. Durant els treballs no ha estat possible establir la naturalesa i funció de les restes, ni concretar la cronologia de les estructures medievals i modernes (**MR/3, MR/4 i MR/6**). Tanmateix s'associen a l'entramat urbanístic medieval i modern d'aquesta part de la ciutat de Barcelona.

Pel que fa a les estructures contemporànies, es pot associar el seu desmuntatge al moment de canvi urbanístic que va representar l'obertura de la Via Laietana i de l'Avgda. Francesc Cambó i de la Catedral a principis del segle XX.

Durant el desmuntatge del mur **MR/1**, afectat de manera total pel pas del nou col·lector, ha estat possible la recuperació d'un element corresponent a part de la base d'una premsa. Tot i desconèixer la procedència d'aquest element, es troben paral·lels del ús de premses durant el segle XVIII en diferents processos de transformació de matèries líquides o semi- líquides com és

---

¹⁷ Noemí Nebot Pich. *Informe de desmuntatge i cobriment indefinit de les estructures localitzades a la Intervenció Arqueològica Subsidiària de les obres de remodelació de l'Avinguda Francesc Cambó i del carrer dels Mercaders de Barcelona (Barcelonés)*. Codi 188/05. ArqueoCat. Juliol 2005.

el cas dels greixos animals, formatges o en processos de confecció de paper.(**vegeu làmines, I,II,III**)

BIBLIOGRAFIA

A Diderot Pictorial Encyclopedia of Trades Industry. 485 plates selected from "L'Encyclopédia" of Denis Diderot. *Edited with an Introduction and Notes by Charles C. Gillispie. In two Volumes.* 1993. Toronto Ontario. Ed. Dover.

Aguelo i Mas, J, Huertas Arroyo, J., Puig i Verdaguer, F. "Santa Caterina de Barcelona: Assaig d'ocupació i evolució". *Quaderns d'Arqueologia i Història de la ciutat de Barcelona.* Època II. Any 2005. N°1. Barcelona.

Ainaud de Lasarte, J. *La ciudad de Barcelona. Catálogo monumental de España.* Consejo Superior de Investigaciones Científicas. Instituto Diego Velázquez. Madrid. 1947.

Banks, P. "L'estructura urbana de Barcelona, 714-1300". *Història de Barcelona.* Enciclopedia Catalana. Barcelona.1992.

Bordas, A *Informe de la intervenció arqueològica a l'ampliació de l'Avinguda Francesc Cambó de Barcelona.* Març-juliol de 2004. Àtics, SL.

Bordas, A., Subiranas, C. *Intervenció arqueològica a la prolongació de l'Avinguda Francesc Cambó, entre els carrers Giralt el Pellicer, Gombáu i de Fonollar de Barcelona.* 2004. ArqueoCat, S.L.

Caballè, G. *Informe de desmuntatge de les restes aparegudes durant la intervenció arqueològica subsidiària de les obres de reurbanització de l'Avinguda Cambó i dels carrer Freixures i Marcaders de Barcelona.* 2005. ArqueoCat, S.L.

Camarasa, V. i Piera, J. *Informe preliminar a la memòria de la intervenció arqueològica a la zona B del projecte d'infraestructures troncal des del carrer Carders a la central de RSU, en el mercat de Santa Caterina, Ciutat Vella de Barcelona.* Codi 137/02. Desembre de 2002- Novembre de 2003. UTE Codex-Àtics.

Cubeles i Bonet, Albert "Les muralles de Barcelona". *L'art gòtic a Catalunya. Arquitectura III. Dels palaus a les masies*. Enciclopèdia Catalana. Barcelona. 2003.

DD. AA. "Introducció, Barcelonès i Baix Llobregat"; *Gran Geografia comarcal de Catalunya*. Edita Enciclopèdia Catalana. Barcelona. 1991.

DD. AA. *Els barris de Barcelona. Volum I. Ciutat Vella i Eixample*. Enciclopèdia Catalana, Barcelona. 1997.

DD.AA. *La construcció de la gran Barcelona. L'obertura de la Via Laietana. 1908-1958*. Institut de cultura: Museu d'Història de la Ciutat. Ajuntament de Barcelona. Barcelona. 2001.

Diderot e d'Alembert. Encyclopédie. Tutte le Tavole. Volume quarto. La società. Saggio introduttivo di Miche Foucault. Oscar Classici Mondadori. Milano. 2003.

Duran i Sanpere, A. *Barcelona i la seva història. La formació d'una gran ciutat*. Editorial Curial. Barcelona. 1973.

Garcia i Espuche, A. *Espai i societat a la Barcelona preindustrial*. Edicions de la Magrana. Institut Municipal d'Història. Barcelona. 1986.

Garcia i Espuche. "Canvis i permanències de l'herència espacial medieval. De la ciutat de la Ribera a la ciutat de la Rambla". *Història de Barcelona. Volum 5. El desplegament de la ciutat manufacturera (1714-1833)*. Edita Enciclopèdia catalana. Barcelona. 1992.

Garcia i Espuche . "La Ciutat industrial (1833-1897)". *Història de Barcelona. Volum 6* Edita Enciclopèdia Catalana i Ajuntament de Barcelona. Barcelona. 1993.

Miró, M., Oliver, A., Pagès, E., Riu, E. i Rovira, C. *Memòria de la intervenció arqueològica a l'Avinguda Francesc Cambó de Barcelona*. 1984-85.

Palet, J.M. *Estudi territorial del Pla de Barcelona estructuració i evolució del territori entre l'època iberoromana i l'altmedieval segles II-I aC, X-XI d C.* Centre d'Arqueologia de la Ciutat. Barcelona. 1997.

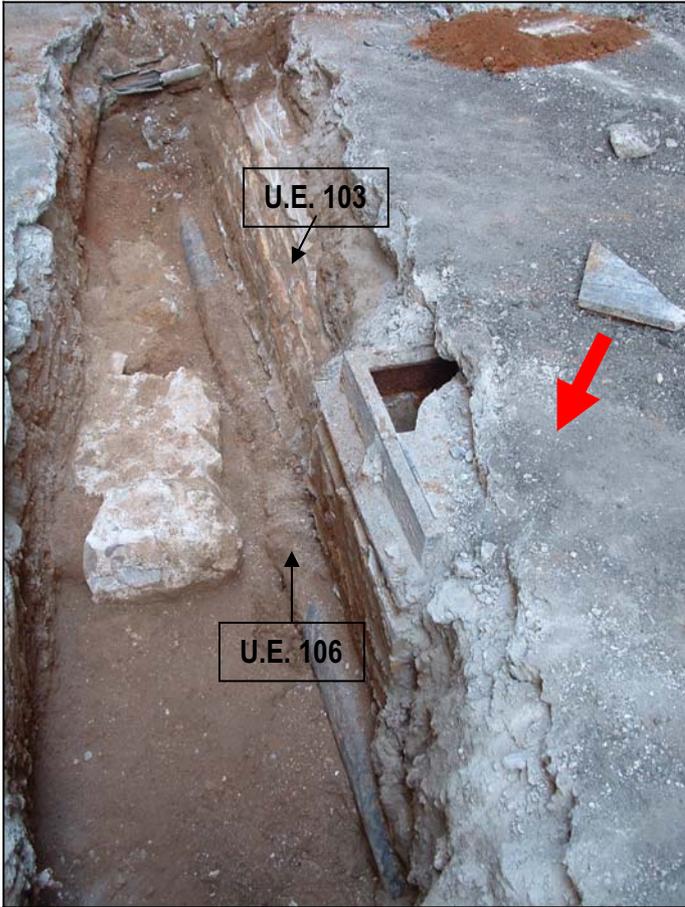
Sobrequés, J. *Història de Barcelona. La ciutat a través dels temps. Cartografia històrica.* Enciclopedia Catalana i Ajuntament de Barcelona. Barcelona. 2001.

Salazar, N. *Informe de la intervenció arqueològica preventiva als carrer Álvarez de Castro 1-7 i 2-10, Jaume Giralt 19-43, Gombáu 11- 23 i 2-16, Muges Casals i Martorell 1-27 i 2-26, Arc de Sant Cristòfor 1-23 i Fonollar 21- 29 de Barcelona.* 2006. ArqueoCat S.L.

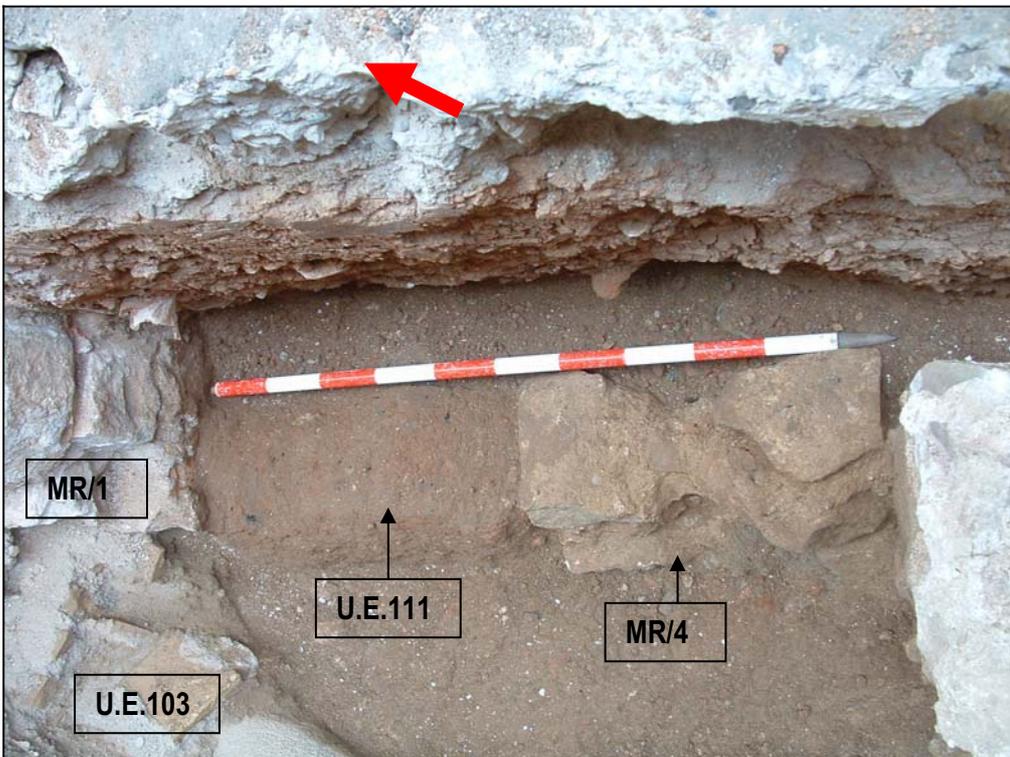
Suau, L. i Matas, O. *Informe tècnic preliminar de la memòria de la intervenció arqueològica a la zona C del projecte d'infraestructures troncales des del carrer Carders a la central de RSU en el Mercat de Santa Caterina, al districte de Ciutat Vella de Barcelona.* Codi 138/02. 2 de desembre de 2002- 30 d'abril de 2003. UTE Codex- Àtics.

ANNEXOS

DOCUMENTACIÓ FOTOGRÀFICA

Fotografia 1. Detall del col·lector EC/1 i del servei U.E. 106.

Fotografia 2. Detall U.E. 111.

Fotografia 3. Vista MR/1(U.E.108) des del costat sud. S'aprecia la pedra circular reaprofitada.

Fotografia 4. Vista sud- est de MR/1(U.E.108)

Fotografia 5. Detall de MR/4 (U.E.112).

Fotografia 6. Detall, des del costat Sud de la RASA de MR/5 (U.E.114), després de l'enderrocament de la paret nord-est del col·lector U.E. 103.

Fotografía 7. Vista, des del sud de la Rasa, de MR/6 (U.E. 115).

Fotografía 8. Vista des del sud de la Rasa, de MR/6 (U.E. 115).

Fotografia 9. Vista, des del sud de la RASA, de MR/5, on es pot apreciar el retall de runa U.E. 116. També es pot veure, al costat d'aquest, un dels ramals del col·lector EC/1.

Fotografia 10. Vista, des del sud de la RASA, de MR/2 (U.E.109).

Fotografia 11. Detall de com MR/2 es troba tallant a MR/3 (U.E.110).

Fotografia 12. Detall de com MR/2 es troba tallant a MR/4 (U.E.112).

Fotografia 13. Detall, des del sud de la RASA, de MR/3 (U.E.110). Es pot apreciar que ha estat afectat per la instal·lació del servei U.E. 106, avui en desús.

Fotografia 14. Detall del costat nord-est de la RASA on es pot apreciar retall modern, corresponent a un servei, que també ha afectat a MR/3.

Fotografia 15. Detall de l'element recuperat del desmuntatge del mur MR/1.

Fotografia 16. Detall del revers de l'element recuperat del desmuntatge del mur MR/1.

Fotografia 17. Detall del mur U.E. 45 durant els treballs arqueològics. (Fotografia Gemma i Crivillés)

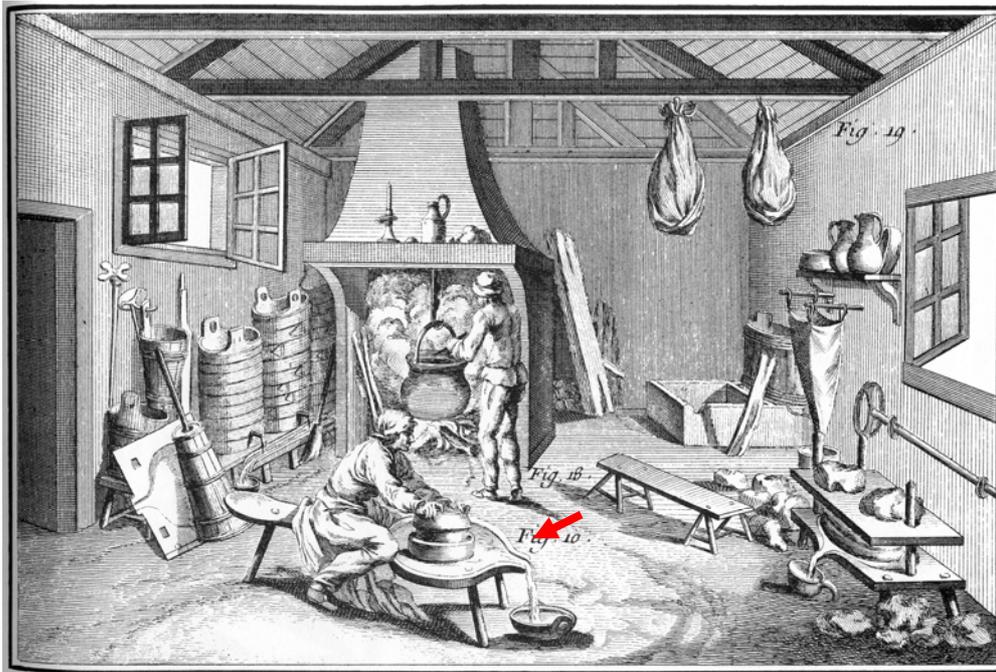
Fotografia 18. Detall del mur U.E. 45 un cop realitzat el desmuntatge. (Fotografia Gemma i Crivillés)

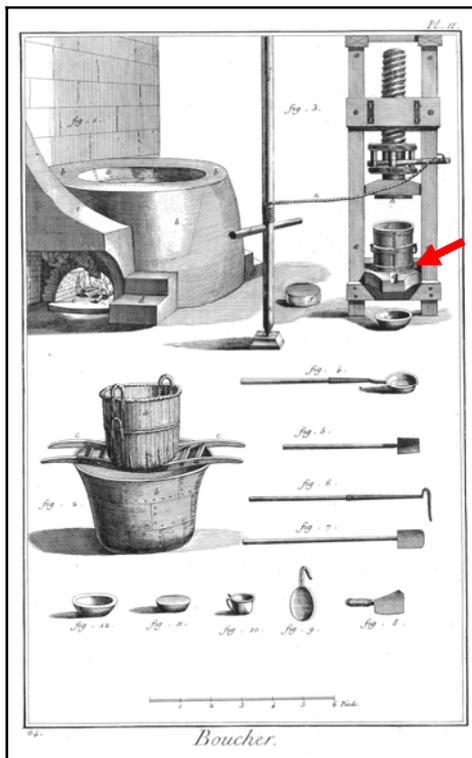
Fotografia 19. Detall del mur U.E. 261 durant els treballs Arqueològics. (Fotografia Gemma i Crivillés)

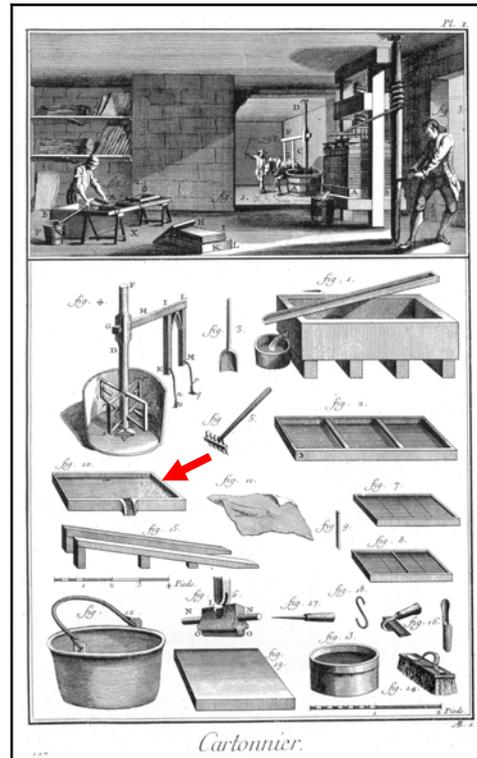
Fotografia 20. Detall del mur U.E. 261 un cop realitzat el desmuntatge.

Làmina I. Procés de la elaboració del formatge¹ amb indicació de l'element de premsa recuperat a Mercaders.

Làmina II. Premsa i utilatge per a l'obtenció i transformació de greixos animals com el porc³.

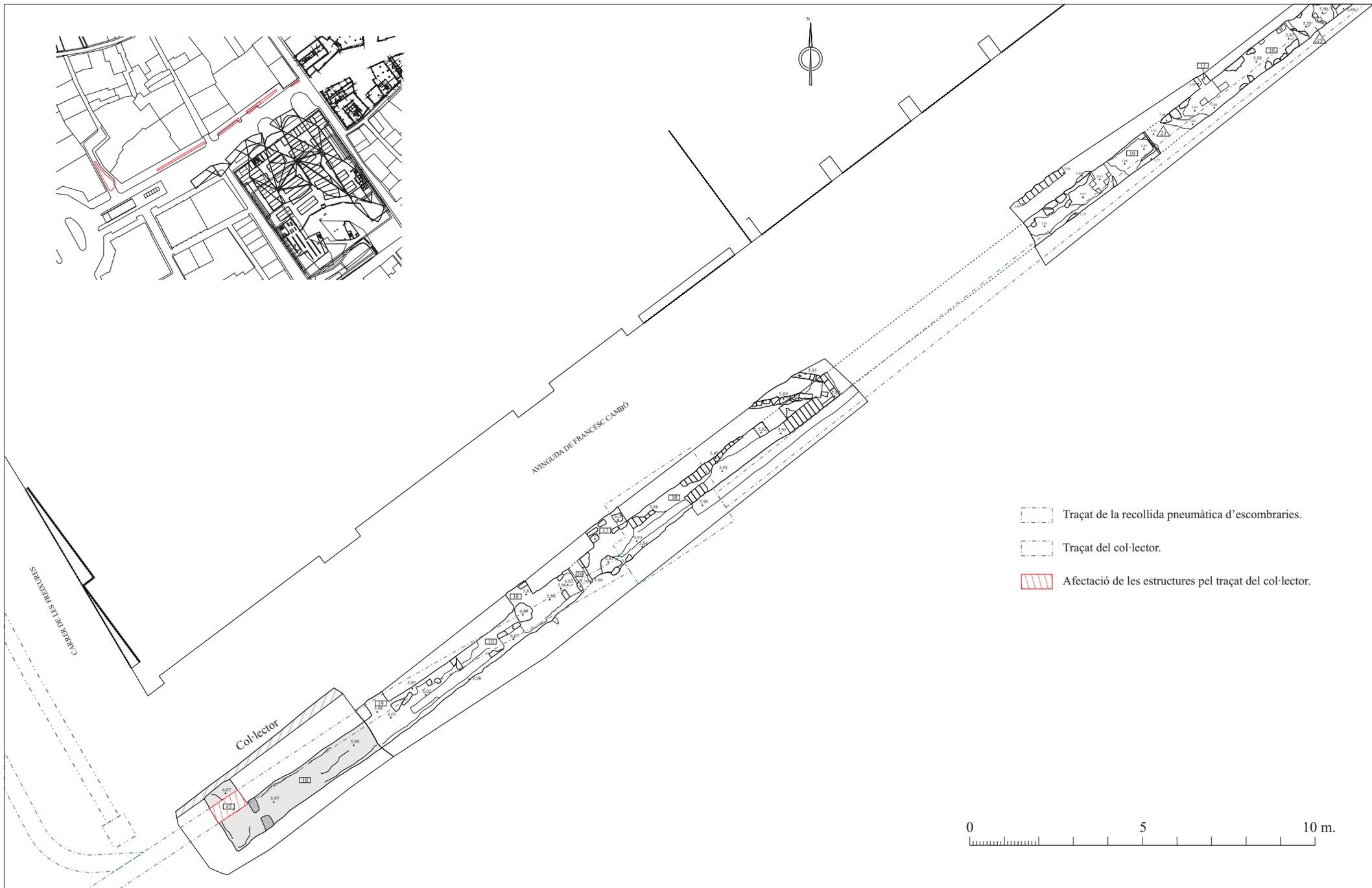
Làmina III. Procés elaboració de paper².

¹ A Diderot Pictorial Encyclopedia of Trades and Industry. 485 plates selected from "L'Encyclopédie" of Denis Diderot. Edited with Introduction and Notes by Charles C. Gillispie. In two volumes. Volume one. 1993. Toronto. Ontario. 1993. Ed. Dover.

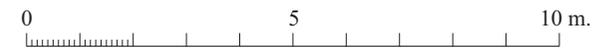
² Idem 1. Volume two.

³ Diderot e d'Alembert. Encyclopédie. Tutte le Tavole. Volume cuarto. La società. Saggio introduttivo di Michele Foucault. Oscar Classici. Mondadori. Milano. 2003.

DOCUMENTACIÓ PLANIMÈTRICA

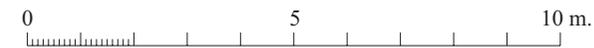
- Traçat de la recollida pneumàtica d'escombraries.
- Traçat del col·lector.
- Afectació de les estructures pel traçat del col·lector.

	<p>ArqueoCat Arqueologia i Patrimoni</p>	<p>FOMENT/CIUTAT VELLA Institut de Cultura: MUSEU D'HISTÒRIA DE LA CIUTAT</p>	<p>INTERVENCIÓ ARQUEOLÒGICA SUBSIDIÀRIA DE LA REMODELACIÓ DE L'AVINGUDA CAMBÓ I DEL CARRER DELS MERCADERS. (BARCELONA, BARCELONÈS). CODI: 188/05 RESTES AFECTADES: UE 45.</p>	<p>DIRECCIÓ ARQUEOLÒGICA: Noemí Nebot</p>	<p>PLANIMETRIA: Gemma Caballé i Noemí Nebot</p> <p>DIGITALITZACIÓ: Emili Revilla</p>	<p>Juliol 2005</p> <p>Escala: 1/100</p>
---	---	---	--	---	--	---

- Traçat de la recollida pneumàtica d'escombraries.
- Traçat del col·lector
- Afectació de les estructures pel traçat del col·lector.

ArqueoCat
Arqueologia i Patrimoni

FOMENT/CIUTAT VELLA/
Institut de Cultura: **MUSEU D'HISTÒRIA DE LA CIUTAT**

INTERVENCIÓ ARQUEOLÒGICA SUBSIDIÀRIA DE LA REMODELACIÓ DE L'AVINGUDA CAMBÓ I DEL CARRER DELS MERCADERS.
(BARCELONA, BARCELONÈS). CODI: 188/05
RESTES AFECTADES: UE 261.

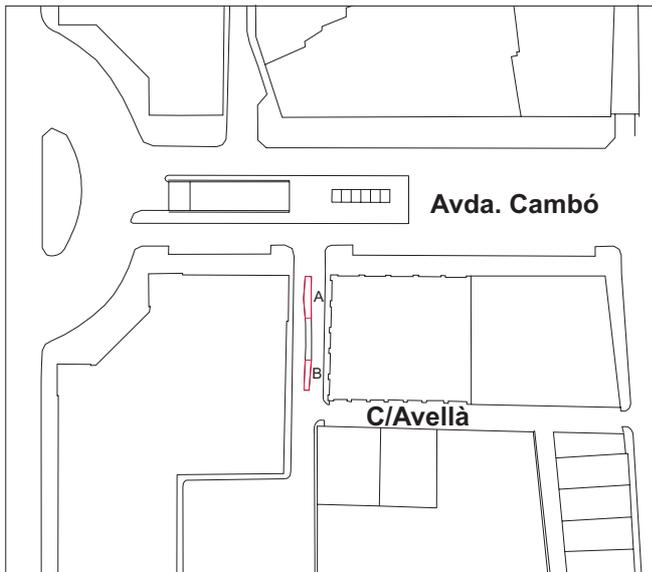
DIRECCIÓ ARQUEOLÒGICA:
Noemí Nebot

PLANIMETRIA:
Gemma Caballé i Noemí Nebot

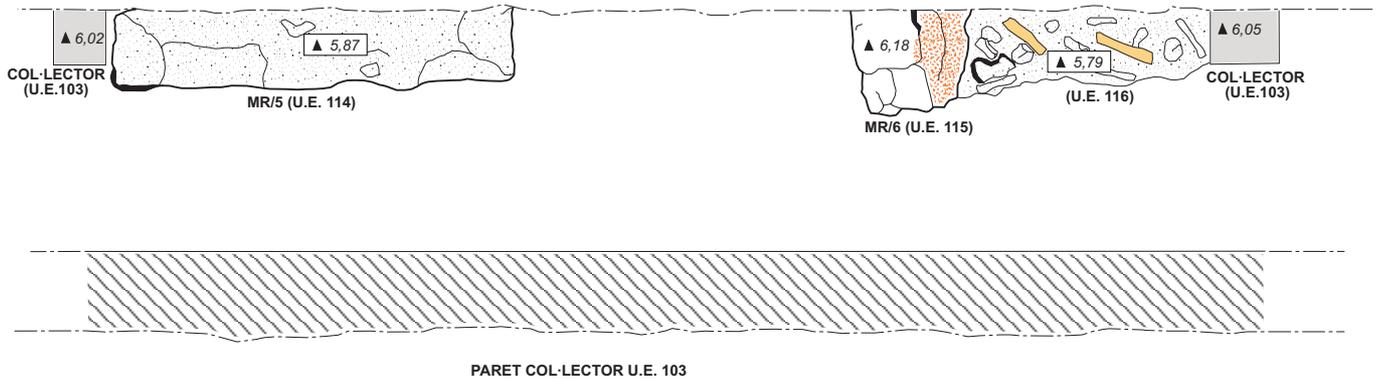
DIGITALITZACIÓ:
Emili Revilla

Juliol 2005

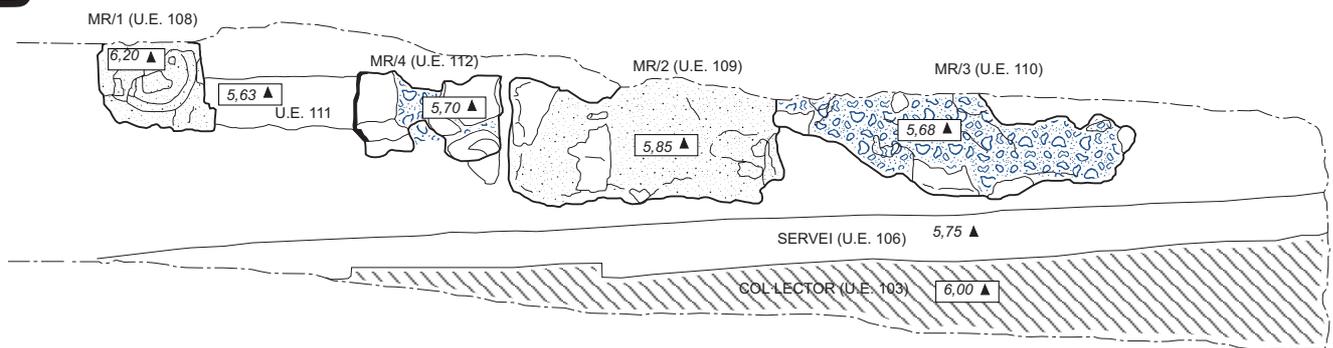
Escala:
1/100

A

B

- Estructures contemporànies (S.XIX-XX)
- Estructures modernes
- Estructures medievals

CARRER MERCADERS BARCELONA	
Planta General	
DIRECCIÓ: Noemí Nebot PLANIMETRIA: Noemí Nebot Ignasi Camps	
	ArqueoCat Arqueologia i Patrimoni Diputació, nº 3, nau 8 08700 IGUALADA
FOMENT / CIUTAT VELLA /	

INVENTARI DEL MATERIAL
ARQUEOLÒGIC

Avinguda Francesc Cambó i carrer Mercaders de Barcelona. 2005.

UE	AREA	SECTOR	ÀMBIT	NÚM	FRAGMENTS	CODI	FORMA	TIPOLOGIA	DIBUIX	CRONOLOGIA	OBSERVACIONS	RESTAURACIÓ	FOTOGRAFIA	DIBUIX	MAGATZEM
108					1	40005	-	-	-	segle XVIII	Element recuperat del parament del mur. Correspon a part d'una premsa relacionada amb algun procés industrial.	SI	-	-	-

INVENTARI D'UU.EE.

Fitxa d'U.E.

Jaciment	188/05	Sector	UE 100	Fet	
Data	25/07/05	Àmbit		Cotes	

Estrat

Origen Natural Artificial
Consistència Compacte Flonja
Estructura Homogènia Heterogènia

Matriu

Inclusions naturals Argila Blocs Graves Sorra Lloms Altres
Inclusions antròpiques Ceràmica Vidre Carbons Ind Lítica Altres
Material constructiu Cendres Metall Os

Color

Element Constructiu **Color**

Unitat Murària Obertura constructiva Porta Escales Paviment Claveguera
Altres Finestra

Descripció del material Pedra Tovot/Tapia Terra cuita Calç Morter

Tècnica constructiva

Unitat interfacial

Forat de pal Fossa Retall Fossar Rasa fonamentació Dipòsit
Altres

Seqüència estratigràfica

	Cobrir	Omplir	Recolzar	Adossar	Tallar	Unir
Anterior a	<input style="width: 100%;" type="text"/>	<input style="width: 100%;" type="text"/>	<input style="width: 100%;" type="text"/>	<input style="width: 100%;" type="text"/>	<input style="width: 100%;" type="text"/>	<input style="width: 100%;" type="text"/>
Coetani a	<input style="width: 100%;" type="text"/>	<input style="width: 100%;" type="text"/>	<input style="width: 100%;" type="text"/>	<input style="width: 100%;" type="text"/>	<input style="width: 100%;" type="text"/>	<input style="width: 100%;" type="text"/>
Posterior a	101-116	<input style="width: 100%;" type="text"/>	<input style="width: 100%;" type="text"/>	<input style="width: 100%;" type="text"/>	<input style="width: 100%;" type="text"/>	<input style="width: 100%;" type="text"/>
Igual a	<input style="width: 100%;" type="text"/>					

Descripció

Interpretació

Datació Relativa Absoluta XX

En base a Documentació Estratigrafia Material associat Altres

Fitxa d'U.E.

Jaciment	188/05	Sector	UE	101	Fet	
Data	25/07/05	Àmbit		Cotes		

Estrat

Origen Natural ☐	Consistència Compacte ☒	Estructura Homogènia ☒
Artificial ☒	Flonja ☐	Heterogènia ☐

Matriu

Inclusions naturals	Inclusions antròpiques
Argila ☐ Blocs ☐	Ceràmica ☐ Material constructiu ☐
Graves ☐ Sorra ☐	Vidre ☐ Cendres ☐
Llims ☐ Altres <input type="text"/>	Carbons ☐ Metall ☐
	Ind Lítica ☐ Os ☐
	Altres <input type="text"/>

Color
Element Constructiu **Color**
Unitat Murària Obertura constructiva Porta Escales Paviment Claveguera
Altres Finestra
Descripció del material Pedra Tovot/Tapia Terra cuita Calç Morter
Tècnica constructiva
Unitat interfacial
Forat de pal Fossa Retall Fossar Rasa fonamentació Dipòsit
Altres
Seqüència estratigràfica

	Cobrir	Omplir	Recolzar	Adossar	Tallar	Unir
Anterior a	<input type="text" value="100"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Coetani a	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Posterior a	<input type="text" value="102-116"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Igual a	<input type="text"/>					

Descripció
Interpretació
Datació Relativa Absoluta
En base a Documentació Estratigrafia Material associat Altres

Fitxa d'U.E.

Jaciment	188/05	Sector	UE	102	Fet	
Data	25/07/05	Àmbit		Cotes		

Estrat

Origen Natural Artificial

Consistència Compacte Flonja

Estructura Homogènia Heterogènia

Matriu

Inclusions naturals

Argila Blocs

Graves Sorra

Llims Altres

Inclusions antròpiques

Ceràmica Material constructiu

Vidre Cendres

Carbons Metall

Ind Lítica Os

Altres

Color

Element Constructiu Color

Unitat Murària Obertura constructiva

Porta Escales Paviment Claveguera

Altres Finestra

Descripció del material Pedra Tovot/Tapia Terra cuita Calç Morter

Tècnica constructiva

Unitat interfacial

Forat de pal Fossa Retall Fossar Rasa fonamentació Dipòsit

Altres

Seqüència estratigràfica

	Cobrir	Omplir	Recolzar	Adossar	Tallar	Unir
Anterior a	100,101					
Coetani a						
Posterior a	103-116					
Igual a	<input type="text"/>					

Descripció

Interpretació

Datació Relativa Absoluta

En base a Documentació Estratigrafia Material associat Altres

Fitxa d'U.E.

Jaciment	188/05	Sector	UE	103	Fet	EC/1
Data	25/07/05	Àmbit		Cotes		

Estrat

Origen Natural Artificial

Consistència Compacte Flonja

Estructura Homogènia Heterogènia

Matriu

Inclusions naturals

Argila Blocs

Graves Sorra

Llims Altres

Inclusions antròpiques

Ceràmica Vidre Carbons Ind Lítica Altres

Material constructiu

Cendres

Metall

Os

Color

Element Constructiu Color

Unitat Murària Obertura constructiva

Porta Escalles Paviment Claveguera

Altres Finestra

Descripció del material Pedra Tovot/Tapia Terra cuita Calç Morter

Tècnica constructiva

Unitat interfacial

Forat de pal Fossa Retall Fossar Rasa fonamentació Dipòsit

Altres

Seqüència estratigràfica

	Cobrir	Omplir	Recolzar	Adossar	Tallar	Unir
Anterior a	<input style="width: 100%;" type="text" value="100-101"/>	<input style="width: 100%;" type="text"/>	<input style="width: 100%;" type="text"/>	<input style="width: 100%;" type="text"/>	<input style="width: 100%;" type="text"/>	<input style="width: 100%;" type="text"/>
Coetani a	<input style="width: 100%;" type="text"/>	<input style="width: 100%;" type="text"/>	<input style="width: 100%;" type="text"/>	<input style="width: 100%;" type="text"/>	<input style="width: 100%;" type="text"/>	<input style="width: 100%;" type="text"/>
Posterior a	<input style="width: 100%;" type="text"/>	<input style="width: 100%;" type="text" value="104"/>	<input style="width: 100%;" type="text"/>	<input style="width: 100%;" type="text"/>	<input style="width: 100%;" type="text"/>	<input style="width: 100%;" type="text"/>
Igual a	<input style="width: 100%;" type="text"/>					

Descripció

Interpretació

Datació Relativa Absoluta XX

En base a Documentació Estratigrafia Material associat Altres

Fitxa d'U.E.

Jaciment	188/05	Sector	UE	104	Fet	
Data	25/07/05	Àmbit		Cotes		

Estrat

Origen Natural Artificial

Consistència Compacte Flonja

Estructura Homogènia Heterogènia

Matriu

Inclusions naturals

Argila Blocs

Graves Sorra

Llims Altres

Inclusions antròpiques

Ceràmica Material constructiu

Vidre Cendres

Carbons Metall

Ind Lítica Os

Altres

Color

Element Constructiu **Color**

Unitat Murària Obertura constructiva

Porta Escales Paviment Claveguera

Finestra

Altres

Descripció del material Pedra Tovot/Tapia Terra cuita Calç Morter

Tècnica constructiva

Unitat interfacial

Forat de pal Fossa Retall Fossar Rasa fonamentació Dipòsit

Altres

Seqüència estratigràfica

	Cobrir	Omplir	Recolzar	Adossar	Tallar	Unir
Anterior a	100-102	103	<input style="width: 100%;" type="text"/>	<input style="width: 100%;" type="text"/>	<input style="width: 100%;" type="text"/>	<input style="width: 100%;" type="text"/>
Coetani a	<input style="width: 100%;" type="text"/>	<input style="width: 100%;" type="text"/>	<input style="width: 100%;" type="text"/>	<input style="width: 100%;" type="text"/>	<input style="width: 100%;" type="text"/>	<input style="width: 100%;" type="text"/>
Posterior a	<input style="width: 100%;" type="text"/>	<input style="width: 100%;" type="text"/>	<input style="width: 100%;" type="text"/>	<input style="width: 100%;" type="text"/>	<input style="width: 100%;" type="text"/>	<input style="width: 100%;" type="text"/>
Igual a	<input style="width: 100%;" type="text"/>					

Descripció

Interpretació

Datació Relativa Absoluta XX

En base a Documentació Estratigrafia Material associat Altres

Fitxa d'U.E.

Jaciment	188/05	Sector		UE	105	Fet	
Data	25/07/05	Àmbit		Cotes			

Estrat ☐							
Origen Natural ☐	Consistència Compacte ☐	Estructura Homogènia ☐					
Artificial ☐	Flonja ☐	Heterogènia ☐					
Matriu	<input type="text"/>						
Inclusions naturals	Inclusions antròpiques						
Argila ☐	Blocs ☐	Ceràmica ☐	Material constructiu ☐				
Graves ☐	Sorra ☐	Vidre ☐	Cendres ☐				
Llims ☐	Altres <input type="text"/>	Carbons ☐	Metall ☐				
		Ind Lítica ☐	Os ☐				
		Altres <input type="text"/>					
Color	<input type="text"/>						

Element Constructiu ☐	Color	<input type="text"/>					
Unitat Murària ☐	Obertura constructiva	Porta ☐	Escalles ☐	Paviment ☐	Claveguera ☐		
Altres <input type="text"/>		Finestra ☐					
Descripció del material	Pedra ☐	Tovot/Tapia ☐	Terra cuita ☐	Calç ☐	Morter ☐		
Tècnica constructiva	<input type="text"/>						

Unitat interfacial ☒							
Forat de pal ☐	Fossa ☐	Retall ☐	Fossar ☐	Rasa fonamentació ☐	Dipòsit ☐		
Altres	<input type="text" value="RASA"/>						

Seqüència estratigràfica							
	Cobrir	Omplir	Recolzar	Adossar	Tallar	Unir	
Anterior a	<input type="text" value="100-102"/>	<input type="text" value="106"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	
Coetani a	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	
Posterior a	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	
Igual a	<input type="text"/>						

Descripció	<input type="text" value="Rasa corresponent al servei U.E.106 (fora de servei actualment). El rebliment corresponent a aquesta rasa de servei ha estat afectat per la posterior col·locació del col·lector U.E. 103 i de la seva rasa U.E.104."/>						
Interpretació	<input type="text" value="Rasa servei U.E.106."/>						
Datació	Relativa <input type="text"/>	Absoluta <input type="text" value="XX"/>					
En base a	Documentació ☐	Estratigrafia ☒	Material associat ☐	Altres <input type="text"/>			

Fitxa d'U.E.

Jaciment	188/05	Sector	UE	106	Fet	
Data	25/07/05	Àmbit		Cotes		

Estrat

Origen Natural ☐ Artificial ☐	Consistència Compacte ☐ Flonja ☐	Estructura Homogènia ☐ Heterogènia ☐
---	--	--

Matriu

Inclusions naturals

Argila ☐	Blocs ☐
Graves ☐	Sorra ☐
Llims ☐	Altres <input style="width: 100px;" type="text"/>

Inclusions antròpiques

Ceràmica ☐	Material constructiu ☐
Vidre ☐	Cendres ☐
Carbons ☐	Metall ☐
Ind Lítica ☐	Os ☐
Altres <input style="width: 200px;" type="text"/>	

Color

Element Constructiu

Color

Unitat Murària ☐	Obertura constructiva	Porta ☐	Escales ☐	Paviment ☐	Claveguera ☐
Altres <input style="width: 150px;" type="text" value="SERVEI"/>		Finestra ☐			

Descripció del material Pedra Tovot/Tapia Terra cuita Calç Morter

Tècnica constructiva

Unitat interfacial

Forat de pal ☐	Fossa ☐	Retall ☐	Fossar ☐	Rasa fonamentació ☐	Dipòsit ☐
Altres <input style="width: 500px;" type="text"/>					

Seqüència estratigràfica

	Cobrir	Omplir	Recolzar	Adossar	Tallar	Unir
Anterior a	100-102	<input style="width: 80px;" type="text"/>	<input style="width: 80px;" type="text"/>	<input style="width: 80px;" type="text"/>	<input style="width: 80px;" type="text"/>	<input style="width: 80px;" type="text"/>
Coetani a	<input style="width: 80px;" type="text"/>	<input style="width: 80px;" type="text"/>	<input style="width: 80px;" type="text"/>	<input style="width: 80px;" type="text"/>	<input style="width: 80px;" type="text"/>	<input style="width: 80px;" type="text"/>
Posterior a	<input style="width: 80px;" type="text"/>	105	<input style="width: 80px;" type="text"/>	<input style="width: 80px;" type="text"/>	<input style="width: 80px;" type="text"/>	<input style="width: 80px;" type="text"/>
Igual a	<input style="width: 500px;" type="text"/>					

Descripció

Servei d'aigua (fora d'ús) anterior a la construcció del col·lector U.E.103. Es localitza a una potència d'1m respecte el nivell actual del carrer Mercaders (U.E.100). La construcció de la seva rasa (U.E.105) també ha afectat profundament l'estratigrafia original.

Interpretació

Servei en desús

Datació

Relativa Absoluta

En base a Documentació Estratigrafia Material associat Altres

Fitxa d'U.E.

Jaciment	188/05	Sector	UE 107	Fet	
Data	25/07/05	Àmbit		Cotes	

Estrat

Origen Natural Artificial   **Consistència** Compacte Flonja   **Estructura** Homogènia Heterogènia

Matriu ARGILA

Inclusions naturals

Argila Blocs
Graves Sorra
Llims Altres

Inclusions antròpiques

Ceràmica Material constructiu
Vidre Cendres
Carbons Metall
Ind Lítica Os
Altres

Color VERMELL

Element Constructiu

Color

Unitat Murària Obertura constructiva Porta Escales Paviment Claveguera
Altres Finestra

Descripció del material Pedra Tovot/Tapia Terra cuita Calç Morter

Tècnica constructiva

Unitat interfacial

Forat de pal Fossa Retall Fossar Rasa fonamentació Dipòsit
Altres

Seqüència estratigràfica

	Cobrir	Omplir	Recolzar	Adossar	Tallar	Unir
Anterior a	100-102					
Coetani a						
Posterior a						
Igual a						

Descripció

Rebliment d'aportació d'argil·les vermelles. És un rebliment producte de la instal·lació dels diferents serveis del carrer Mercaders. Té una potència de 0'56 m.

Interpretació

Nivell d'aportació.

Datació Relativa Absoluta XX

En base a Documentació Estratigrafia Material associat Altres

Fitxa d'U.E.

Jaciment	188/05	Sector	UE 108	Fet	MR/1
Data	25/07/05	Àmbit	Cotes		

Estrat

Origen Natural Artificial
Consistència Compacte Flonja
Estructura Homogènia Heterogènia

Matriu

Inclusions naturals

Argila Blocs
 Graves Sorra
 Llims Altres

Inclusions antròpiques

Ceràmica Material constructiu
 Vidre Cendres
 Carbons Metall
 Ind Lítica Os
 Altres

Color

Element Constructiu

Color

Unitat Murària Obertura constructiva Porta Escales Paviment Claveguera
 Altres Finestra

Descripció del material Pedra Tovot/Tapia Terra cuita Calç Morter

Tècnica constructiva

Unitat interfacial

Forat de pal Fossa Retall Fossar Rasa fonamentació Dipòsit
 Altres

Seqüència estratigràfica

	Cobrir	Omplir	Recolzar	Adossar	Tallar	Unir
Anterior a	100-102, 107	<input style="width: 80px;" type="text"/>	<input style="width: 80px;" type="text"/>	<input style="width: 80px;" type="text"/>	<input style="width: 80px;" type="text"/>	<input style="width: 80px;" type="text"/>
Coetani a	<input style="width: 80px;" type="text"/>	<input style="width: 80px;" type="text"/>	<input style="width: 80px;" type="text"/>	<input style="width: 80px;" type="text"/>	<input style="width: 80px;" type="text"/>	<input style="width: 80px;" type="text"/>
Posterior a	<input style="width: 80px;" type="text"/>	<input style="width: 80px;" type="text"/>	<input style="width: 80px;" type="text"/>	<input style="width: 80px;" type="text"/>	104	<input style="width: 80px;" type="text"/>
Igual a	<input style="width: 500px;" type="text"/>					

Descripció

Interpretació

Datació Relativa Absoluta
 En base a Documentació Estratigrafia Material associat Altres

Fitxa d'U.E.

Jaciment	188/05	Sector	UE 109	Fet	MR/2
Data	25/07/05	Àmbit		Cotes	

Estrat

Origen Natural Artificial   **Consistència** Compacte Flonja   **Estructura** Homogènia Heterogènia

Matriu

Inclusions naturals   **Inclusions antròpiques**

Argila ☐	Blocs ☐	Ceràmica ☐	Material constructiu ☐
Graves ☐	Sorra ☐	Vidre ☐	Cendres ☐
Llims ☐	Altres <input type="text"/>	Carbons ☐	Metall ☐
		Ind Lítica ☐	Os ☐
		Altres <input type="text"/>	

Color

Element Constructiu   Color

Unitat Murària   Obertura constructiva   Porta   Escales   Paviment   Claveguera

Altres   Finestra

Descripció del material   Pedra   Tovot/Tapia   Terra cuita   Calç   Morter

Tècnica constructiva

Unitat interfacial

Forat de pal   Fossa   Retall   Fossar   Rasa fonamentació   Dipòsit

Altres

Seqüència estratigràfica

	Cobrir	Omplir	Recolzar	Adossar	Tallar	Unir
Anterior a	100-102,107	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Coetani a	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Posterior a	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	110,112	<input type="text"/>
Igual a	<input type="text"/>					

Descripció

Interpretació

Datació   Relativa   Absoluta

En base a   Documentació   Estratigrafia   Material associat   Altres

Fitxa d'U.E.

Jaciment <input type="text" value="188/05"/>	Sector <input type="text" value="UE 110"/>
Data <input type="text" value="25/07/05"/>	Fet <input type="text" value="MR/3"/>
Àmbit <input type="text"/>	Cotes <input type="text"/>

Estrat

Origen Natural Artificial

Consistència Compacte Flonja

Estructura Homogènia Heterogènia

Matriu

Inclusions naturals

Argila Blocs

Graves Sorra

Llims Altres

Inclusions antròpiques

Ceràmica Vidre

Carbons Ind Lítica

Material constructiu Cendres

Metall Os

Altres

Color

Element Constructiu Color

Unitat Murària Obertura constructiva

Porta Escalles Paviment Claveguera

Altres Finestra

Descripció del material Pedra Tovot/Tapia Terra cuita Calç Morter

Tècnica constructiva

Unitat interfacial

Forat de pal Fossa Retall Fossar Rasa fonamentació Dipòsit

Altres

Seqüència estratigràfica

	Cobrir	Omplir	Recolzar	Adossar	Tallar	Unir
Anterior a	<input type="text" value="100-102,107"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text" value="109"/>	<input type="text"/>
Coetani a	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Posterior a	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Igual a	<input type="text"/>					

Descripció

Interpretació

Datació Relativa Absoluta

En base a Documentació Estratigrafia Material associat Altres

Fitxa d'U.E.

Jaciment	188/05	Sector	UE	111	Fet	
Data	25/07/05	Àmbit		Cotes		

Estrat

Origen Natural ☐ Artificial ☒	Consistència Compacte ☐ Flonja ☐	Estructura Homogènia ☐ Heterogènia ☐
--	--	--

Matriu ARGILA

Inclusions naturals Argila ☒ Blocs ☐ Graves ☐ Sorra ☒ Llims ☐ Altres <input type="text"/>	Inclusions antròpiques Ceràmica ☐ Material constructiu ☐ Vidre ☐ Cendres ☐ Carbons ☒ Metall ☐ Ind Lítica ☐ Os ☐ Altres <input type="text"/>
--	--

Color MARRO FOSC

Element Constructiu Color

Unitat Murària ☐	Obertura constructiva	Porta ☐	Ecales ☐	Paviment ☐	Claveguera ☐
Altres <input type="text"/>	Finestra ☐				

Descripció del material Pedra Tovot/Tapia Terra cuita Calç Morter

Tècnica constructiva

Unitat interfacial

Forat de pal ☐	Fossa ☐	Retall ☐	Fossar ☐	Rasa fonamentació ☐	Dipòsit ☐
Altres <input type="text"/>					

Seqüència estratigràfica

	Cobrir	Omplir	Recolzar	Adossar	Tallar	Unir
Anterior a	100-102,107	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	109,112	<input type="text"/>
Coetani a	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Posterior a	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Igual a	<input type="text"/>					

Descripció Sembla correspondre al nivell arqueològic original del carrer Mercaders. Es localitza a 1'12m respecte el nivell actual de circulació del carrer Mercaders(U.E.100). Es troba posteriorment afectat per les construccions dels murs MR/ i MR/4. No es localitza material associat perquè no es baixa aquest nivell.

Interpretació Nivell arqueològic original. No es baixa, només es documenta.

Datació Relativa XV-XVIII Absoluta

En base a Documentació Estratigrafia Material associat Altres

Fitxa d'U.E.

Jaciment	<input type="text" value="188/05"/>	Sector	<input type="text" value="UE 112"/>	Fet	<input type="text" value="MR/4"/>
Data	<input type="text" value="25/07/05"/>	Àmbit	<input type="text"/>	Cotes	<input type="text"/>

Estrat

Origen Natural   **Consistència** Compacte   **Estructura** Homogènia
 Artificial   Flonja   Heterogènia

Matriu

Inclusions naturals

Argila   Blocs
 Graves   Sorra
 Llims   Altres

Inclusions antròpiques

Ceràmica   Material constructiu
 Vidre   Cendres
 Carbons   Metall
 Ind Lítica   Os
 Altres

Color

Element Constructiu

Color

Unitat Murària   Obertura constructiva   Porta   Escales   Paviment   Claveguera
 Altres   Finestra

Descripció del material   Pedra   Tovot/Tapia   Terra cuita   Calç   Morter

Tècnica constructiva

Unitat interfacial

Forat de pal   Fossa   Retall   Fossar   Rasa fonamentació   Dipòsit
 Altres

Seqüència estratigràfica

	Cobrir	Omplir	Recolzar	Adossar	Tallar	Unir
Anterior a	<input type="text" value="100-102,107"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Coetani a	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Posterior a	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text" value="111, 109,104"/>	<input type="text"/>
Igual a	<input type="text"/>					

Descripció

Interpretació

Datació   Relativa   Absoluta

En base a   Documentació   Estratigrafia   Material associat   Altres

Fitxa d'U.E.

Jaciment <input type="text" value="188/05"/>	Sector <input type="text" value="UE 113"/> Fet <input type="text"/>
Data <input type="text" value="25/07/05"/>	Àmbit <input type="text"/> Cotes <input type="text"/>

Estrat

Origen Natural ☐	Consistència Compacte ☐	Estructura Homogènia ☐
Artificial ☒	Flonja ☒	Heterogènia ☒

Matriu

Inclusions naturals	Inclusions antròpiques	
Argila ☒ Blocs ☐	Ceràmica ☐	Material constructiu ☐
Graves ☒ Sorra ☒	Vidre ☒	Cendres ☐
Llims ☐ Altres <input type="text"/>	Carbons ☐	Metall ☐
	Ind Lítica ☐	Os ☐
	Altres <input type="text"/>	

Color

Element Constructiu Color

Unitat Murària ☐	Obertura constructiva	Porta ☐	Escales ☐	Paviment ☐	Claveguera ☐
Altres <input type="text"/>		Finestra ☐			

Descripció del material Pedra Tovot/Tapia Terra cuita Calç Morter

Tècnica constructiva

Unitat interfacial

Forat de pal ☐	Fossa ☐	Retall ☐	Fossar ☐	Rasa fonamentació ☐	Dipòsit ☐
Altres <input type="text"/>					

Seqüència estratigràfica

	Cobrir	Omplir	Recolzar	Adossar	Tallar	Unir
Anterior a	<input type="text" value="100-103,107"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Coetani a	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Posterior a	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text" value="108,111,112"/>	<input type="text"/>
Igual a	<input type="text"/>					

Descripció

Interpretació

Datació Relativa Absoluta

En base a Documentació Estratigrafia Material associat Altres

Fitxa d'U.E.

Jaciment <input type="text" value="188/05"/>	Sector <input type="text" value="UE 114"/> Fet <input type="text" value="MR/5"/>
Data <input type="text" value="25/07/05"/>	Àmbit <input type="text"/> Cotes <input type="text"/>

Estrat

Origen Natural Artificial   **Consistència** Compacte Flonja   **Estructura** Homogènia Heterogènia

Matriu

Inclusions naturals   **Inclusions antròpiques**

Argila ☐	Blocs ☐	Ceràmica ☐	Material constructiu ☐
Graves ☐	Sorra ☐	Vidre ☐	Cendres ☐
Llims ☐	Altres <input type="text"/>	Carbons ☐	Metall ☐
		Ind Lítica ☐	Os ☐
		Altres <input type="text"/>	

Color

Element Constructiu   Color

Unitat Murària   Obertura constructiva   Porta   Escales   Paviment   Claveguera

Altres   Finestra

Descripció del material   Pedra   Tovot/Tapia   Terra cuita   Calç   Morter

Tècnica constructiva

Unitat interfacial

Forat de pal   Fossa   Retall   Fossar   Rasa fonamentació   Dipòsit

Altres

Seqüència estratigràfica

	Cobrir	Omplir	Recolzar	Adossar	Tallar	Unir
Anterior a	<input type="text" value="100-102"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Coetani a	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Posterior a	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text" value="104"/>	<input type="text"/>
Igual a	<input type="text"/>					

Descripció

Interpretació

Datació   Relativa   Absoluta

En base a   Documentació   Estratigrafia   Material associat   Altres

Fitxa d'U.E.

Jaciment	188/05	Sector	UE	115	Fet	MR/6
Data	25/07/05	Àmbit		Cotes		

Estrat

Origen Natural ☐ Artificial ☐	Consistència Compacte ☐ Flonja ☐	Estructura Homogènia ☐ Heterogènia ☐
---	--	--

Matriu

Inclusions naturals

Argila ☐	Blocs ☐
Graves ☐	Sorra ☐
Llims ☐	Altres <input style="width: 100px;" type="text"/>

Inclusions antròpiques

Ceràmica ☐	Material constructiu ☐
Vidre ☐	Cendres ☐
Carbons ☐	Metall ☐
Ind Lítica ☐	Os ☐
Altres <input style="width: 200px;" type="text"/>	

Color

Element Constructiu

Color

Unitat Murària ☒	Obertura constructiva	Porta ☐	Escales ☐	Paviment ☐	Claveguera ☐
Altres <input style="width: 150px;" type="text"/>		Finestra ☐			

Descripció del material Pedra Tovot/Tapia Terra cuita Calç Morter

Tècnica constructiva

Unitat interfacial

Forat de pal ☐	Fossa ☐	Retall ☐	Fossar ☐	Rasa fonamentació ☐	Dipòsit ☐
Altres <input style="width: 550px;" type="text"/>					

Seqüència estratigràfica

	Cobrir	Omplir	Recolzar	Adossar	Tallar	Unir
Anterior a	<input style="width: 80px;" type="text" value="100-102"/>	<input style="width: 80px;" type="text"/>	<input style="width: 80px;" type="text"/>	<input style="width: 80px;" type="text"/>	<input style="width: 80px;" type="text" value="104,116"/>	<input style="width: 80px;" type="text"/>
Coetani a	<input style="width: 80px;" type="text"/>	<input style="width: 80px;" type="text"/>	<input style="width: 80px;" type="text"/>	<input style="width: 80px;" type="text"/>	<input style="width: 80px;" type="text"/>	<input style="width: 80px;" type="text"/>
Posterior a	<input style="width: 80px;" type="text"/>	<input style="width: 80px;" type="text"/>	<input style="width: 80px;" type="text"/>	<input style="width: 80px;" type="text"/>	<input style="width: 80px;" type="text"/>	<input style="width: 80px;" type="text"/>
Igual a	<input style="width: 500px;" type="text"/>					

Descripció

Interpretació

Datació Relativa Absoluta

En base a Documentació Estratigrafia Material associat Altres

Fitxa d'U.E.

Jaciment	188/05	Sector	UE	116	Fet	
Data	25/07/05	Àmbit		Cotes		

Estrat

Origen Natural ☐ Artificial ☒	Consistència Compacte ☐ Flonja ☒	Estructura Homogènia ☐ Heterogènia ☒
--	---	---

Matriu RUNA

Inclusions naturals Argila ☒ Blocs ☒ Graves ☐ Sorra ☒ Llims ☐ Altres <input type="text"/>	Inclusions antròpiques Ceràmica ☐ Material constructiu ☐ Vidre ☐ Cendres ☐ Carbons ☐ Metall ☐ Ind Lítica ☐ Os ☐ Altres <input type="text"/>
---	---

Color BLANC

Element Constructiu Color

Unitat Murària Obertura constructiva Porta Escales Paviment Claveguera
 Altres Finestra

Descripció del material Pedra Tovot/Tapia Terra cuita Calç Morter

Tècnica constructiva

Unitat interfacial

Forat de pal Fossa Retall Fossar Rasa fonamentació Dipòsit
 Altres

Seqüència estratigràfica

	Cobrir	Omplir	Recolzar	Adossar	Tallar	Unir
Anterior a	100-102					
Coetani a						
Posterior a					115	
Igual a	<input type="text"/>					

Descripció

Interpretació

Datació Relativa Absoluta

En base a Documentació Estratigrafia Material associat Altres